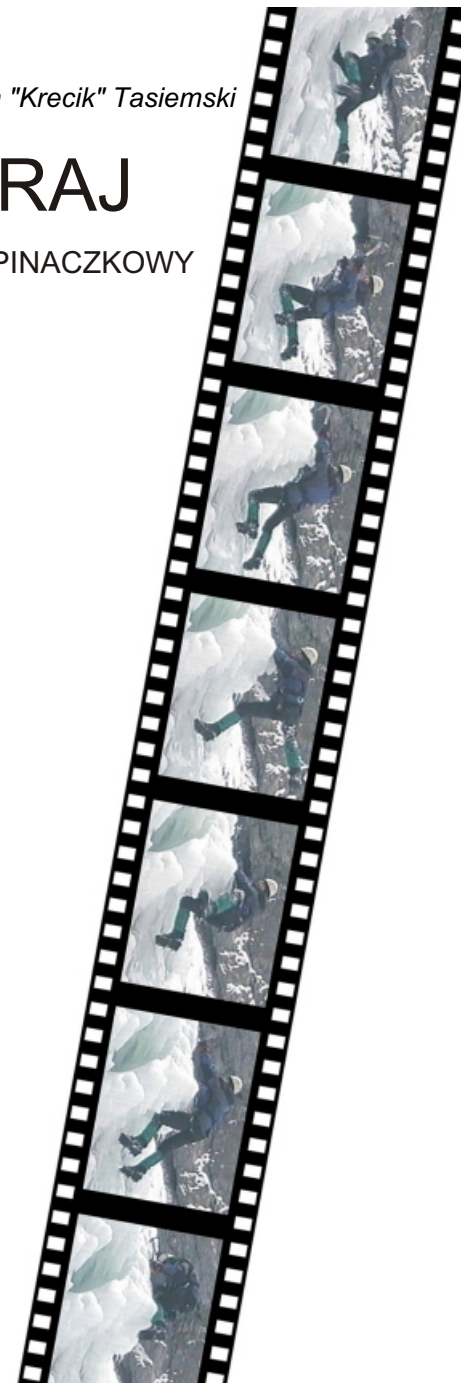

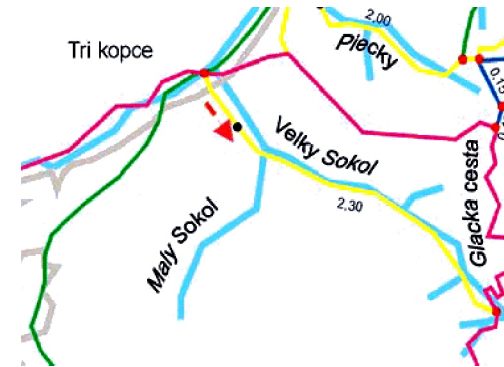
Kapownik wspinacza

Robert "Porzyc" Porzycki , Marcin "Krecik" Tasiemski

SŁOWACKI RAJ

ZIMOWY PRZEWODNIK WSPINACZKOWY

Velky Sokol

Ogromny i długi wawóz na zachodnim krańcu płaskowyżu Glac. Kończy ją romantyczna Rhótova roklina, nazwana na cześć jednego z propagatorów turystyki w Słowackim Raju. Oba brzegi wawozu tworzą skalne ściany często do 300 m wysokie. Pierwszego pełnego przejścia dokonał 20 sierpnia 1898 roku zespół prof. M. Rótha, dr N. Filarského i M. Karolinyho. Miesiąc później ten sam zespół, uzupełniony o profesjonalnego fotografa V. Forbergera, przeszedł wawóz powtórnie. Fotografie V. Forbergera były pierwszymi ujęciami wawozów Słowackiego Raju. W roku 1956 członkowie Górskiej Służby założyli w wawozie pierwsze metalowe drabiny. Przy wejściu do Róthovej Rokliny umieszczono pamiątkową tablicę. Żółty szlak - jedziemy z PODLESOK w kierunku PILA i jeszcze trochę dalej. Po lewej stronie będzie widoczne ogrodzenie ujęcia wody, a zaraz po tym polanka zagrodzona szlabanem. Tu robimy desant sprzętu i wylosowany pechowiec odstawia auto do PILA na parking.

18.Naciek - 12m - 85°, III;

19.Velky Sokol - 50m, przewieszono - VII i VIII;

20.Lodowa nitka - 12m - 80°, IV;

21.Lodowe organy - 8m przewisu, szer. 12m - VII;

22.Lodowa kurtyna - 7m, gr. 15cm, szer. 1m - VII;

23. Kolumna lodowa - 5m - 90°, IV;

24. Lodowa polewa - 12m - III;

Spokojne wspinanie dla wytchnienia. Zejście z boczem.

Lepiej tak zrobić - słowacka policja informowała nas, że okradają w tym miejscu samochody. Podejście łatwe, z początku szeroką doliną, która zwęża się do 8 metrów i napiera na nas 200 metrowymi przewieszonymi ścianami - robi wrażenie. Dolina Velky Sokol zdecydowanie oferuje nam najtrudniejsze lodospady w całym Słowacki Raj, w odległości ok. 45 min. marszu od parkingu dojrzymy do wysokiego ponad 200 metrów skalnego wawozu, gdzie po lewej stronie w wapiennej ścianie zobaczymy lodospad *Naciek*. Sam lodospad nie stanowi większego problemu, dużo gorzej jest z wycofem. Dojście do solidnych drzew stanowi nie lada problem drytoolingowy (lepiej zabrać kości), trawers i zjazd z krzaka jest psychiczny, ale nas jeszcze utrzymał (nie polecam), jedynym rozsądnym rozwiązaniem jest nawiercenie lodu i przewleczenie repa do zjazdu albo po prostu zejście. Kilka kroków dalej, gdy szlak skręca w lewo, stoi skalna wieża, należy zejść ze szlaku w prawo przez potok i podążać do góry wzdłuż lewego boku wieży, do momentu spotkania lodospadu *Velky Sokol*. W większości składa się z zapowietrzonych kalafiorów, uniemożliwiają nawet "wirtualną" asekurację. Próba pewnego osadzenia dziaby kończy się ciągłym łupaniem lodu, występują przewieszki, a nawet dachy lodowe. Jego wyjątkowość polega na tym, że nie robi się go jak inne direktą. Wymaga szacunku i wcześniej trzeba przeanalizować możliwość przejścia tej koronkowej roboty mrozu i wody. Trzeba przyznać, że to najbardziej surowy "weryfikator umiejętności" w Słowackim Raju. Należy zabrać sporą ilość taśmy i korzystając z nawierconych kurtyń lodowych motać pajęczynę na przelot, ale czy to coś da... Po powrocie na szlak, idąc do góry po prawej stronie, znajduje się *Lodowa nitka*. Wyżej, po lewej stronie za potokiem wiszą sople tworząc *Lodowe organy*. Proponujemy zacząć z prawej strony filarem - jedyne co sięga podstawy, na maksa wyjść do góry i potem trawers w lewo. Wspinaczka bardzo uciążliwa w przewieszaniu, a wbijana dziaba strąca kolejne sople. Uwaga, wbijanie raków powoduje utratę oparcia dla nogi z powodu odrąbanego sopla, lepiej delikatnie zacierać. Po dotarciu do brzegu lodu można jeszcze kontynuować 6 m drytoolingu i potem do góry do lasu. Stanowisko i zjazd z drzewa. Idąc dalej po lewej stronie znajduje się *Lodowa kurtyna*, gruba na 15 cm i szeroka na metr. Przeloty zakładać z taśmy na przewierconych śrubą dziurach, na wyjściu potrzebna krótka śruba i silna wola. Obowiązuje bezwzględny zakaz kopania lodu! Nieopodal po prawej stronie stoi samotna *Kolumna lodowa*. Na sam koniec po prawej stronie przed drabinkami wznosi się *Lodowa polewa*- relaksacyjne łatwe wspinanie.

zebrał, poukładał i przygotował do druku: paweł dr know olendzki na podstawie materiałów dostępnych w sieci pod adresem:

http://www.wspinanie.pl/topo/slowacja/slowacki_raj/index.htm

Kielce 2004

Zdjęcie na okładce:

"Kurwa... przydałaby się ostroga..." - Krecik na lodopadzie Velky Sokol, dolina Velky Sokol

Kysel

Wąwóz na wschodnim kraju płaskowyżu Glac, między grzbietami Pir i Čertova siho. Na długości 1,5 km różnica wzniesień wynosi 180 m. Od miejsca Kysel-ráčestie wąwóz dzieli się na Veľký, Mały i Vysný Kysel.

Z turystycznego punktu widzenia historia odkrywania wąwozu jest bardzo ciekawa. Chociaż Kysel był położony najbliżej ówczesnego centrum turystycznego, miejscowości Spišská Nova Ves, minęło wiele lat zanim pionierzy turystyki dokonali całościowego przejścia wąwozu. 27 czerwca 1900 roku odbyła się pierwsza wyprawa, ale cały wąwóz udało się przejść dopiero 27 sierpnia 1907 Kazimierzowi Kozłowskiemu wraz z przyjaciółmi. W roku 1925 pracownicy wydziału transportu kolejowego z miasta Spišská Nova Ves zamontowali pierwsze metalowe mostki i drabinki. W 1975 roku członkowie Górskiej Służby udostępnili omijany do tej pory odcinek nad *Obrovským vodopadom*.

W dniach 16 i 17 lipca 1976 roku przy ujściu wąwozu do Bieleho potoku szalał pożar, który stopniowo ogarnął całą lewą stronę brzegu Kysel (z boczne góry Pir). Spaleniu uległo 30 ha lasu. Z powodu dużego niebezpieczeństwa spadania skał i opalonych drzew przejście wąwozem zamknięto aż do odwołania. Z racji

Bezpieczeństwa zdemontowano drabinki, a do zwiedzania jest dostępna tylko zastępcza trasa, prowadząca przez tereny nie objęte pożarem - Mały a Veľký Kysel. Pomimo pożaru, jest to nadal rewelacyjne miejsce dla średnio i bardzo zaawansowanych łośników. Przepiękny zakątek pod każdym względem. Miejsce otoczone wysokimi, pionowymi, przewieszonymi skałami, tworzącymi cudowny kanion z czterema wspaniałymi lodospadami. Dojście z Klastorisko w kierunku na Mały Kysel niebieskim szlakiem w dół 15 minut, potem skręt w lewo na żółty. Szlak kończy się na mostku widokowym. Z tego miejsca robi się zjazd i tu należy się zastanowić nad powrotem - brak drabinki. Należy zostawić jakąś linę i potem wymalpować po niej albo wyjść po wiszącym pręcie, albo 15 metrów drytoolingu bez żadnych przelotów. Po dokonaniu właściwego wyboru i zjeździe na dół najpierw należy rozgrzać się na *Kaplnkový vodopad*. Jako drugi należy zaliczyć kaskadowy ściek usytuowany po prawej stronie od największego problemu. Na główne danie oczywiście 120-metrowy, fantastyczny zlodowaciały jęzor *Obrovsky Vodopad*.

Veľky Kysel

Średniej urody dolina. Najlepsze dojście z Klastoriska: szlakiem niebieskim w głąb doliny i na rozstaju szlakiem zielonym w górę. Można też połączyć wspinaczkę w Sokoliej Dolinie z powrotem przez Veľky Kysel i Klastorisko do Cingova. W dolinie znajduje się kilka małych lodzików, z których na uwagę zasługuje tylko jeden, znajdujący się w górnej części dolinki po lewej stronie (nr 17).

Mały Kysel

Dojście do doliny szlakiem niebieskim z Klastoriska. Bardzo piękna dolina, zwłaszcza jej początkowy odcinek, który tworzy dość ciasny kanion z kilkoma uskokami. Po bokach znajdują się małe lodziki raczej niegodne zachodu. Wspaniałe miejsce dla spacerowiczów.

14. Kaplnkový vodopad - 12m - 70-80°, IV;
Znajduje się bezpośrednio pod kładką spacerową. Dobry lód do żywcowania i rozgrzewki.

15. Obrovský vodopad - 120m - 80-90°, V;
Najwyższy lodospad w Słowackim Raju. Bardzo trudna i wyczerpująca wspinaczka. Tylko dla zaawansowanych. Odcinki z trudną do osadzenia asekuracją. Zejście: zjazd z drzew poprzez *Podwójny Jęzor Lodowy* na dno kanionu.

16. Podwójny Jęzor Lodowy - 70m - 80 - 90°, V;
Znajduje się na prawo od nacieku. Tworzą go dwa jęzory lodowe zakończone pochyłym lodowym tarasem.

17. Lodopad - 8m - 75-90°, VI / VII;
Może krótki, ale ostry, składa się głównie z kalafiorów.

Wstęp

Z roku na rok rośnie zainteresowanie wspinaczką lodową w naszym kraju. Właściwie poza Tatrami nie ma gdzie uprawiać tej trudnej dyscypliny. Jest kilka lodospadów w rejonach Beskidów (wymagany duży mróz), Międzygórze i na Dolnym Śląsku, lecz jest to kropla w morzu potrzeb. Zarówno Tatry jak i kotły Dolnego Śląska zagrożone są lawinami, dlatego też rewelacyjną alternatywą wspinania w lodzie jest Słowacki Raj. Jest to fantastyczny rejon do stawiania pierwszych kroków w lodzie, ale także miejsce dla doświadczonych wspinaczy, którzy na kilku lodach będą się musieli wykazać znacznymi umiejętnościami. Dodatkowym plusem tego rejonu jest zalesienie, dzięki czemu nie występują na nim lawiny.

Oddajemy w Wasze ręce przewodnik po Słowackim Raju (będąc na miejscu, lepiej nie podawać polskich nazw ani nie odmieniać nazw słowackich, bo się nie dogadacie). Trzeba przyznać, że nazwa Słowacki Raj jest adekwatna do tego, co natura utworzyła w tym miejscu. Możemy tu spotkać różnorakie formy lodowe, zaczynając od krótkich połączonych i litych formacji lodowych, przez filigranowe pionowe "organy" przemieszane z "kalafiorami", a kończąc na ponadstumetrowych "naciekach", przeważnie pionowych z rzadkimi miejscami odpoczynkowymi.

Jednym z dodatkowych atutów tego rejonu jest możliwość cotygodniowych obserwacji form lodowych - możemy zauważyć, jak ten sam lód rośnie i maleje, jest lity albo zapowietrzony, twardy jak szkło lub miękki jak masło, jednym razem wyciśnie z nas ostatnie poty, a następnym puści bez najmniejszego problemu. Opisane przez nas lody zmieniają się z godziny na godzinę, z tygodnia na tydzień, z roku na rok. Spowodowane jest to różną ilością opadów i ilością łożantów. Z samego rana wymagający trudny lód po kilku godzinach "obróbki" bez problemu puszcza na żywca nawet początkujących, aby po krótkim czasie ponownie odrodzić się w postaci budzącej szacunek. Przewodniki, które znajdują się aktualnie na rynku, opisują zalety Słowackiego Raju w lecie, informując tylko i wyłącznie o wodospadach, które zimą nie zawsze zachęcają do założenia, natomiast zupełnie ignorują namoknięte zbocza, które przeistaczają się w poważne problemy lodowe. Przewodnik napisany jest na podstawie własnych doświadczeń - wszędzie byliśmy osobiście.

Robert Porzycki "Porzyc", Marcin Tasiemski "Krecik"

Organizujemy wyjazdy partnerskie, kontakt: tasiemski@man.pl

Informacje praktyczne

1. Sprzęt

Podstawą komfortu fizycznego i psychicznego podczas wędrówek i wspinania jest odpowiedni ubiór i wyposażenie. W tym wypadku na zakupach nie wolno oszczędzać. Proponujemy bieliznę antypotną, bluzy z polaru, spodnie i kurtkę z nieprzemakalnego materiału (najlepiej wszystko z końcówką tex). Niezbędne są: czapka, grube rękawice i cienkie polarowe rękawiczki. Podstawą wspinania w lodzie są raki, najlepiej dwunastozębne atakujące (pionowe zęby), inne też trzymają, tylko trzeba bardziej uważać, czekany (dziaby) i kask. Nie zapomnijcie zabrać czołówki, ponieważ powrót po zalozonych drabinkach w nocy może okazać się nie lada problemem. Proponujemy ubiór w kolejności: stopy - skarpety wysokie bawełniane, buty plastikowe, raki; nogi - spodnie z polaru, spodnie wiatro/wodoszczelne, ochraniacze na buty pod kolana na głęboki śnieg; korpus - koszulka antypotna, bezrękawnik polarowy, bluza polar i kurtka wiatro- i wodoszczelna; ręce - lekkie rękawiczki na podejście, nieprzemakalne na wspin, dziaby; głowa - kominiarka i kask.

Znakomitym kompendium wiedzy na temat sprzętu i asekuracji w lodzie jest strona Karkonoskiego Klubu Wysokogórskiego - www.karkonosz.org

2. Wyżywienie

Generalnie z jedzeniem lepiej liczyć na siebie. Wjeżdżając do Popradu, po prawej stronie stoi gigant TESCO czynny non stop. W środku można kupić ciepłego smażonego kurczaka, kielbaski, boczek i przeróżne sałatki. Na Kłaštorisko jest schron, gdzie można coś zjeść na gorąco.

3. Położenie

Słowacki Raj znajduje się pomiędzy 48° 50' i 48° 58' szerokości geograficznej północnej oraz 20° 10' i 20° 32' długości geograficznej wschodniej na Słowacji. Na północy Słowacki Raj graniczy z częścią Kotliny Hornadzkiej, na południe z Rudawami Słowackimi, a na zachód od Słowackiego Raju rozpościera się część Niżnych Tatr. Słowacki Raj jest parkiem narodowym, którego siedziba znajduje się w Nowej Wsi Spiskiej.

4. Dojazd

Podajemy dojazd z przejścia ŁYSA POLANA przez STARY SMOKOVEC. Od granicy należy jechać główną drogą do skrzyżowania w Tatrzańskej Kotlinie, gdzie skręcamy na Stary Smokovec i dalej wzdłuż Tatr, należy lekceważyć wszystkie drogowskazy na Poprad i wyszukiwać po lewej stronie CENTRUM SPORTU, a po prawej POLSKA RESTAURACJA (menu po polsku, jedzenie OK) - od teraz trzeba być czujnym. Na pierwszym skrzyżowaniu po lewej stronie będą tory kolejowe, należy przejechać po nich w kierunku na Poprad. Teraz już prosto w dół. Uwaga na Poprad - jest kiepsko oznakowany. Kierować się na drogę nr 18, kierunek PRESOV. Po pokonaniu Popradu, po dojechaniu do miejscowości HÓRKA, skręca się w prawo na HRABUŠICE, SPIŠSKY ŠTIAVNIK, potem krętą główną drogą, mijamy wiadukt kolejowy. Na rozwidleniu skręcamy w lewo na HRABUŠICE, BETLANOVCE (mamy pierwszeństwo, ale lepiej uważać), następnie w lewo na HRABUŠICE, a potem w prawo na BETLANOVCE. Przejeżdżamy przez BETLANOVCE i skręcamy w prawo na STRATENA, mijamy mostek i po 700 metrach zjeżdżamy z drogi w lewo do PODLESOK na parking.

9. Bočný, 20m - III;

Zjazd z drzewa.

10. Skalný - 22m - III;

Zjazd z drzewa.

11. Zavojoy Lodopad - 90m - 75-90°, V;

Sklada się z trzech tarasów poprzedzielanych pionowym lodem. Miejsca wypychające, możliwość wędkowania. Zejście: szlak, drabinki.

12. Sopol - 15m - 90°, VI / VII;

Obok Zavojoyego po prawej stronie drabinek, lód ekstremalny z problematyczną asekuracją, możliwa wędka.

13. Vyšný - 12m - 90°, V;

30 metrów nad Zavojoyym, możliwość założenia wędki, trzeba obejść lodospad po prawej stronie, ponieważ drabinka przeważnie zawsze zalana jest lodem.

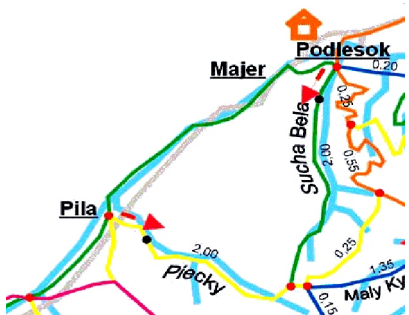
Sokolía Dolina

Sokolía Dolina jest jednym z najbardziej zadziwiających wąwozów Słowackiego Raju i znajduje się na wschodnich obrzeżach płaskowyżu Glac.

Jej turystyczne znaczenie było odkryte jako ostatnie. Pierwsze przejście (w dwie strony) miało miejsce w kwietniu 1910 roku. L. Rokfalusy ze współpracownikami przeszedł wąwóz z dołu, a A. Mervay ze współpracownikami z góry od płaskowyżu Glac. W roku 1912 przebyto ją w zimie. W roku 1913 była po raz pierwszy oznaczona. W latach 1979-1981 trasę wędrówki zupełnie zmieniono.

Najbardziej interesujące jest przejście koło Wodospadu Welonowego (Zavojoy vodopad) - jeden z najwyższych w Słowackim Raju. W przeciwieństwie do pierwotnej trasy, wytyczonej wysuniętymi przejściami, dziś przechodzi się wprost z pomocą drabinek, mostków i schodków.

Długie podejście rekompensuje dwuwyciągowe wspinanie tym kapitalnym lodem. Droga dla doświadczonych, jednakże istnieje możliwość założenia wędki z dwóch mostków. Są dwa rozsądne dojścia. Jeżeli jesteś na Kłaštorisko, zjeżdż żółtym szlakiem do zielonego, potem płaskim terenem 30 minut, następnie skręć w prawo na żółty. Jeżeli jedziesz tylko na jeden dzień, lepiej wystartować z Čingov niebieskim szlakiem, następnie zielonym (całość po płaskim) i skręć w prawo na żółty. Po dłuższym marszu jak teren zacznie stawać wypatruj po prawej stronie dwóch nacieków. Bočný, Skalný - dobre na rozgrzewkę. Obok Zavojoyy, po prawej stronie, znajduje się sopol. Następnie warto podejść jeszcze na Vyšný - jest mniejszy, ale za to szeroki i ładnie stoi..

8. Velky vodopad - 15m - 75-80°, IV;
Dla początkujących możliwość założenia wędki, wyjście po drabinie. Zejście: drabina lub zjazd.

Na pięć minut przed *Velky vodopad*, po lewej stronie wysoko w lesie, przy sprzyjających warunkach tworzy się jednowyciągowy kapitalny lód dla początkujących 75-80° IV. Pozostałe kilkumetrowe lody bardzo dobre do robienia na żywca, przeznaczone dla tych, którzy mają dużo wolnego czasu i lubią chodzić po lesie..

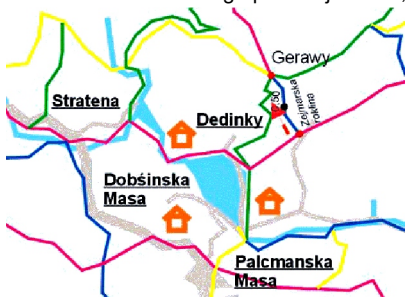

Kalstorska Roklina

Najkrótsze dojście z Klastorisko zielonym szlakiem w dół. Uwaga, szlaku należy szukać na prawo od ruin. Jest to szlak jednokierunkowy i oznakowany jest tylko dla podchodzących, dodatkowo wisi tablica "zakaz ruchu". Należy go zlekceważyć i czujnym krokiem ruszyć w dół. Po drodze spotkamy dwa małe lody III i dojdziemy do sporego trzeciego - ostatniego o trudnościach IV dł. 15 m, możliwość założenia wędki. Zrobienie tej dolinki zajmie Wam niewiele czasu, więc potraktujcie to jako dzień relaksu.

Zejmarska Roklina

Zejmarská roklina jest dostępnym wąwozem w południowej części Słowackiego Raju utworzonym przez potok, który spływa z płaskowyżu Geravy. Jego wody uchodzą do Hnilca pod osadą Mlynky-Biele Vody, a początkiem jest obfite źródło Zejmarská studňa. Potok tworzy wielostopniowy system wodospadów kapitana Jána Nálepku, który pracował w osadzie Biele Vody. Wąwóz przystosowali członkowie Górskiej Służby w 1963 r. Lody raczej kiepskie, natomiast odnoga po lewej stronie, zakończona wyjściowym kominkiem skalno-lodowym, wynagrodziła nam trudy dojścia.

Na szlak dostaniecie się, nadal nie używając sznura, podchodząc trochę do góry i trawersując zbocze wprost do potoku. Schodząc w dół, napotkacie jeszcze jeden lód - też żywcowy. Dolinka pod względem lodów jest raczej kiepska, natomiast dojazd serpentynami po górach i przez osiedla cyganów uświadamia nam, że istnieje "inny świat". Radzimy zabrać ze sobą narty i po lodach pojeździć na nich w Mlynky, poprzez które przejeżdżamy dojdąc do dolinki.

Piecky

Wapienny wąwóz w północno-zachodniej części opisywanego terenu. Potok ma swoje źródła w zachodnich zboczach wzgórza Glacu, uchodzi do potoku Velka Biela woda przy osadzie Pila. Dolny bieg, aż po rozwidlenie, nosi nazwę Biela dolina. Pierwsze przejście wąwozem przypisuje się A. Mervayovi ze współpracownikami w 1911 roku. Bardzo dobra dolina na jedną z pierwszych wypraw. Dojazd z Podlesok do Pila, gdzie auto zostawiamy na parking. Przejście doliną bez trudności - właściwie cały czas droga prowadzi prawie w poziomie. Po około 30 minutach dochodzimy do celu. Szlak żółty. Tuż przed *Velky vodopad* na prawo wchodzimy pomiędzy ciasny mur skalny. Kilka małych lodzików na doszlifowane formy, jeżeli nie przeszkadzają powalone drzewa.

Informacje praktyczne c.d.

5. Baza noclegowa

PODLESOK - baza noclegowa (421-53-4299165 recepcja, 421-53-4299163 fax, slovrajbela@stonline.sk). Należy zarezerwować chatę, w weekend mogą być kłopoty z wolnym miejscem. Polecamy **Chata Javorina**. Ilość chat - 12. Cena za nocleg 220 SK. W każdej chacie są 3 łóżka na górze i 2 na dole, toaleta, umywalka i prysznic z ciepłą wodą. Uwaga, woda ma się łać non stop, nie wolno jej zakręcać. Ogrzewanie jest wyłączane dwa razy dziennie, rano i wieczorem, wtedy najlepiej zrobić kilkaset przysiadów.

KLASTORISKO - pierwsze schronisko turystyczne powstało tu w roku 1923. Na Klastorisku znajdują się ruiny klasztoru kartuzjańskiego z przełomu XIII i XIV wieku, obecnie w rekonstrukcji. **BAZA TURYSTYCZNA**: domki campingowe, restauracja, stacja górskiego pogotowia, tel. wspólny: (053) 449-3307. **DOJŚCIE**: najlepiej podejść z **PODLESOK**, do wyboru 4 szlaki, łagodna jest kombinacja - niebieskim, a potem zielonym. **BAZA NOCLEGOWA**: spartańska, chatki rozstawione na polanie oferują jedynie ciepło, łóżko z pościelą i suchą miednicę. Dyskomfort noclegu refunduje położenie. **RESTAURACJA**: czynna jest oficjalnie w godzinach 8-20, można tu smacznie zjeść i zaspokoić pragnienie. Uwaga - wolno jeść i pić tylko to, co kupimy na miejscu. W niedzielę, jeżeli nie otworzyli na czas, trzeba zapukać z boku do recepcji. W tygodniu może się zdarzyć, że nikogo nie ma, bo - dowcipnie - pojechali na dół po zapasy. Wieczorami przekształca się w integracyjną świetlicę, gdzie wszyscy, na początku w małych grupach i przy małym co nieco, dzielą się wrażeniami z założonych lodów, a po godzinie bariery językowe zostają definitywnie zniesione i cała **RESTAURACJA** drży w posadach od gromkiego śpiewu. W świetlicy cisza nocna nie obowiązuje, ponieważ do najbliższej chatki jest 150 metrów.

PN Słowacki Raj

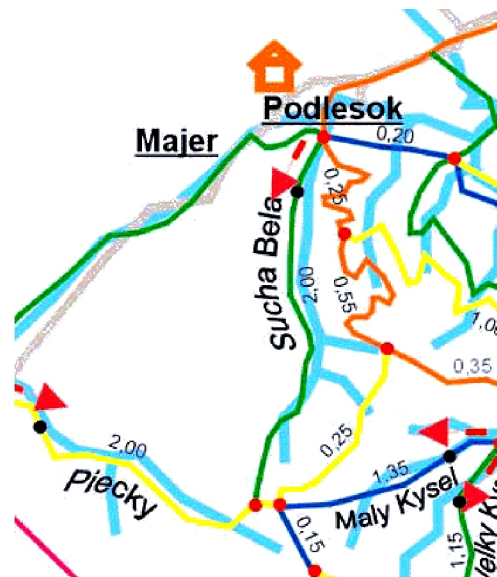
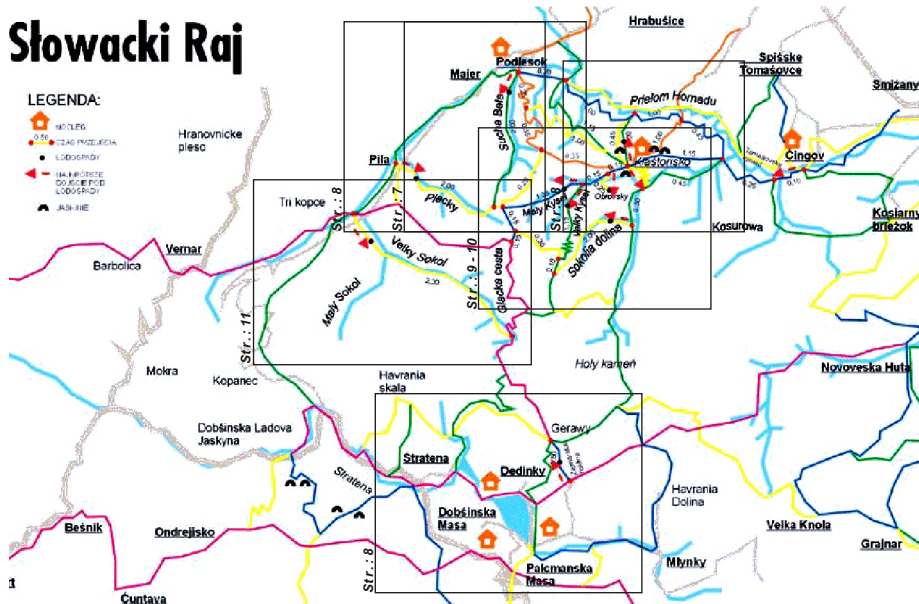
Park Narodowy Słowacki Raj znajduje się we wschodniej części Słowacji. W roku 1964 został uznany za teren chroniony, a w 1988 decyzją władz Słowackiej Republiki został przemianowany na Park Narodowy. Rozciąga się na powierzchni 19 763 ha, a jego ochronna otulina ma 13 011 ha. Pierwotnie cały teren obecnego parku był jednolitą płaszczyzną, którą stopniowo biegi rzek oraz potoków pocięły na kilka mniejszych i większych płaskowyżów. Mniejsze potoczki w ciągu tysięcy lat wytworzyły w Słowackim Raju charakterystyczne wąwozy z wodospadami

Rejony wspinaczkowe

1. Sucha Bela - str.:7
2. Piecky - str.:8
3. Kalstorska Roklina - str.:8
4. Zajmarska Roklina - str.:8
5. Sokolia Dolina - str.:9
6. Kysel - str.:10
7. Velky Sokol - str.:11

**UWAGA! ! Udostępnione do wspinania są:
doliny SUCHA BELA i SOKOLIA DOLINA.
W pozostałych obowiązuje zakaz pod karą grzywny.**

Słowacki Raj

Sucha Bela

Jeden z najbardziej romantycznych wąwozów Słowackiego Raju. Woda płynąca tym wąwozem ma swoje źródła w północnej stronie płaskowyżu Glac. Jego przebieg oddziela od siebie masywy Vtáčieho hrbu i Rumanovej. Do potoku Veľka Biela voda uchodzi dokładnie w ośrodku Podlesok.

Historia odkrywania turystycznych walorów wąwozu rozpoczyna się w roku 1900, kiedy grupa pod kierunkiem prof. M. Rótha dotarła aż do Misovým vodopádom. W roku 1908 wytyczono i urządzono szlak turystyczny. W marcu 1910 grupa, pod kierunkiem A. Mervaya, przeszła po raz pierwszy w ziemie cały wąwóz. Ostatecznie, łącznie z doliną Misových vodopádov, członkowie Górskiej Służby udostępnili do zwiedzania w 1957.

Ta wspaniała dolina, znajdująca się w bezpośrednim sąsiedztwie Podlesok 550 m n.p.m., idealnie nadaje się dla początkujących i średnio-zawansowanych wspinaczy. Dolinka wygląda, jakby była zaprojektowana ze zwiększającą się skalą trudności lodowych o różnym stopniu trudności. Możliwość założenia wędki z drabinek, mostków itp. żelastwa. Szlak zielony. Od drogowskazu przed recepcją wchodzimy wprost do doliny. Po wejściu w dolinę musisz przespacerować się trochę tym urokliwym zakątkiem zanim zobaczysz pierwszy lodowy naciek ze zbocza po lewej stronie. Przypatruj się dokładnie, ponieważ może być ukryty pod warstwą śniegu.

W kanionie napierającym wapiennymi ścianami, utworzyły się trzy uskoki z poziomymi dla wytchnienia tarasami. Założenie wszystkich lodów w zespole dwuosobowym powinno zająć do 6 godzin, biorąc pod uwagę kolejki pod lodospadami, w których należy poczekać.

1.Bočný vodopad -15m - 60° miejsce 85°, II;
Bardzo dobry lodospad dla początkujących. Możliwość założenia wędki. Proste niewymagające wspinanie. Odcinek 85° wys. 1,5 metra.

2.Misove vodopady - całość 50m - 85°, IV;

3.Naciek - 15m - do 90° III, IV/V;
Znajduje się w połowie długości doliny po prawej stronie 15 metrów od szlaku. Można go zacząć od dołu poprzez ściankę lodową, która z reguły służy za podejście pod właściwy naciek. Wspinanie dość wymagające, zwłaszcza gdy jest to świeży nie zadziabany lód. Zejście: zjazd z drzewka. Obok nacieku, po prawej stronie wysoko w lesie znajduje się Lodowa Nitka.

4.Lodowa Nitka - 80m - 60-80°, IV;
Zakończona 15-metrową, rozległą lodową ścianą. Zejście, a raczej zjazd tą samą drogą.

5.Bočný vodopad - 20m - 60-90°, V
Trudne, wymagające wspinanie. Przy nieprzechodzonej lodzie trudności z osadzeniem przelotów, potem trawers w prawo do drzewa. Zejście: zjazd z drzewka.

6.Okienkový vodopad - 10m - 80°, III;
Wyjście przez okienko skalne na taras, polecamy na rozgrzewkę i od razu powrót do podstawy, ostrzejszy pion po prawej stronie - IV.

7.Kaskáda - 12m - 90°, V;
To najczęściej oblegany lód w tej dolince. Na tyle szeroki, że mogą go toić nawet dwie osoby naraz. Zjazd z drzewka.